

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 026070 21 Uvp
Banjaluka, 30.11.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Ljiljane Bošnjak Glizijan i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Mire Mačkić, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi R. R. iz B., (u daljem tekstu: tužilac), zastupanog po punomoćniku S. B. iz B., protiv rješenja broj: ... od 20.1.2020. godine Fonda ... (u daljem tekstu: tuženi), u predmetu ostvarivanja prava na starosnu penziju, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci, broj: 11 0 U 026070 20 U od 18.1.2021. godine, u sjednici vijeća, održanoj 30.11.2022. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Banjaluci, broj: 11 0 U 026070 20 U od 18.1.2021. godine se preinačava na način da se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

Obavezuje se tuženi da tužiocu isplati troškove upravnog spora i podnesenog zahtjeva u iznosu od 1.875,00 KM u roku od 30 dana, računajući od dana prijema ove presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Obrazloženje

Pobijanom presudom je odbijena tužba, podnesena protiv uvodno označenog akta tuženog, kojim je odbijena žalba tužioca, izjavljena protiv zaključka Filijale B., isti broj od 28.11.2019. godine. Tim zaključkom je prekinut postupak za ostvarivanje prava na starosnu penziju, pokrenut po zahtjevu tužioca dana 27.7.2017. godine.

Odbijanje tužbe obrazloženo je navodima nižestepenog suda da je tuženi pravilno zaključio da nisu postojali uslovi za meritorno odlučivanje o zahtjevu tužioca, zbog postojanja prethodnog pitanja, koje se odnosi na visinu staža osiguranja u Republici Srbiji. Ocijenjeni su kao neosnovani navodi tužbe da se radi o tehničkom pitanju, s obzirom da od visine staža ostvarenog u S., uz priznati staž osiguranja u R. S. u dvostrukom trajanju, zavisi da li tužilac ispunjava ili ne ispunjava uslove za ostvarivanje prava. Prvostepeni organ, kao ni tuženi, ne raspolaže podacima o navedenom, zbog čega se više puta obraćao Fondu ... Republike Srbije, pa kako ti podaci duže vrijeme nisu dostavljeni, pravilno je, primjenom odredbe člana 132. stava 1. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18, u daljem tekstu: ZOUP) zaključkom prvostepenog organa postupak prekinut. Kao neosnovani su ocijenjeni navodi tužbe da prvostepeni organi nije preduzeo pravne radnje sa ciljem pribavljanja potvrde staža koji je tužilac ostavrio u Srbiji, jer suprotno proističe iz dopisa prvostepenog organa upućenog organu S. 8.8.2017. godine, koji je više puta urgiran. Na pravilnost i zakonitost osporenog akta ne utiču navodi tužbe kojima se ukazuje na povredu odredbi člana 31. i 32. Sporazuma između Bosne i Hercegovine i SR Jugoslavije o socijalnom osiguranju („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine”, broj: 16/03, u daljem tekstu: Sporazum), kao ni tvrdnja da je prvostepeni organ trebao koristiti pomoć diplomatsko-

konzularnih misija i predstavništava, jer je isti pismenim putem tražio dostavljanje potvrde o stažu osiguranja za tužioca, koja nije dostavljena do momenta donošenja osporenog akta.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude tužilac osporava njenu zakonitost, u skladu sa članom 35. stav 2. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS). Navodi da je pogrešan zaključak nižestepenog suda da se radi o prethodnom pitanju iz člana 132. ZOUP, jer da se radi o tehničkom pitanju razmjene podataka o navršenom stažu osiguranja između država ugovornica. Ističe da sud nije odgovorio na tužbene navode da se primjenom člana 32. Sporazuma trebala koristiti pomoć diplomatsko-konzularnog predstavništva BiH u Srbiji, radi zaštite interesa tužioca koji je državljanin BiH, kao i da na osnovu člana 31. Sporazuma postoji obaveza uzajamnog pružanja pravne i administrativne pomoći između ugovornih strana. Nejasno je zašto tuženi ne koristi sve mehanizme koje mu daje Sporazum i zašto sud ne sankcioniše takvo pasivno držanje tuženog. Predložio je da se zahtjev uvaži i pobijana presuda ukine, uz naknadu troškova upravnog spora i podnesenog zahtjeva.

U odgovoru na zahtjev tuženi navodi da je isti neosnovan, ističući da bez tražene potvrde staža, nije moguće riješiti o zahtjevu tužioca, odnosno moguće je samo odbiti zahtjev, pri čemu bi činjenično stanje ostalo nepotpuno utvrđeno. Tužilac je imao mogućnost da, prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na penziju, zatraži potvrdu staža od srbijanskog nosioca osiguranja, s obzirom da je morao biti svjestan da to pravo ne može ostvariti samo na osnovu staža ostvarenog u Republici Srpskoj. Nema osnova za tvrdnje da se radi o tehničkom pitanju, jer je pitanje staža ostvarenog u Republici Srbiji od direktnog uticaja na ostvarivanje prava tužioca i tuženi nema drugu opciju nego da čeka dostavljanje potvrde i da, u međuvremenu, šalje urgencije. Predložio je da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu i ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu člana 39. ZUS, ovaj sud je odlučio, kao u izreci presude, iz sljedećih razloga:

Iz podataka u spisima predmeta proističe da je tužilac podnio zahtjev za ostvarivanje prava na srazmjerni dio starosne penzije dana 27.7.2017. godine, a kako prvostepeni organ nije odlučio o zahtjevu u roku iz člana 206. ZOUP, tužilac je izjavio žalbu zbog ćutanja administracije, nakon čega je tuženi, rješenjem od 22.10.2019. godine, naložio prvostepenom organu da provede postupak i donese odgovarajući upravni akt. Prvostepeni organ je donio zaključak od 28.11.2019. godine, kojim je, na osnovu članova 132. do 136. ZOUP, prekinuo postupak, uz obrazloženje da tužilac ne ispunjava uslove za ostvarivanje prava na starosnu penziju bez uračunavanja staža iz Republike Srbije, a da srbijanski nosilac osiguranja do dana donošenja zaključka nije dostavio traženu potvrdu staža, što predstavlja obavezno prethodno pitanje od koga zavisi rješavanje po zahtjevu tužioca. Osporenim aktom je odbijena žalba, jer se tuženi saglasio sa činjeničnim utvrđenjem i pravnim zaključkom prvostepenog organa. Tuženi je naveo da je utvrđeno da se prvostepeni organ obratio nadležnom srbijanskom organu dopisom od 8.8.2017. godine, sa zahtjevom za dostavljanje tražene potvrde, te da dokazi u spisu potvrđuju da je više puta urgirano postupanje po tom dopisu. Pobijanom presudom je odbijena tužba, iz razloga koji su već navedeni.

Pogrešan je zaključak nižestepenog suda da je osporeni akt tuženog pravilan i zakonit, kako to osnovano tužilac ističe u zahtjevu.

Da bi, u smislu odredbe člana 132. stav 1. ZOUP, došlo do prekida postupka neophodno je da se u toku postupka pojavi neriješeno neko pravno pitanje, koje čini samostalnu pravnu cjelinu (prethodno pitanje) i za čije rješavanje je nadležan drugi organ. Suprotno zaključku prvostepenog organa i tuženog, kao i nižestepenog suda, u konkretnom slučaju se ne radi o neriješenom pravnom pitanju, već o dokazima koje je srbijanski nosilac osiguranja trebao dostaviti prvostepenom organu radi postupanja po zahtjevu tužioca, odnosno radi se o postupku koji se vodi po službenoj dužnosti i putem službene korespondencije između nosilaca osiguranja, kako je to propisano Sporazumom. Zato nisu bili ispunjeni uslovi za primjenu člana 132. ZOUP i donošenje zaključka o prekidu postupka, dok srbijanski nosilac osiguranja ne dostavi traženu dokumentaciju, na šta tužilac pravilno ukazuje u tužbi i u zahtjevu.

Tužilac osnovano ukazuje na mogućnost korištenja pomoći diplomatsko-konzularnog predstavništva BiH u Srbiji, u skladu sa odredbom člana 32. Sporazuma, kao i na obavezu uzajamnog pružanja pravne i administrativne pomoći između ugovornih strana, shodno članu 31. istog, a nižestepeni sud je naveo da je prvostepeni organ tražio dostavljanje potvrde staža od srbijanskog nosioca osiguranja. Međutim, u spisu nema dokaza da je nadležnom organu Srbije dostavljen dopis kojim se od istog potražuje predmetna potvrda, kao ni dokaza o dostavljanju urgencija po tom dopisu, pa se ne može prihvatiti zaključak nižestepenog suda da je potvrda o stažu tražena od srbijanskog nosioca osiguranja.

Iz iznijetih razloga, po ocjeni ovog suda, u pobijanoj presudi su ostvareni razlozi iz odredbe člana 35. ZUS, pa se zahtjev tužioca uvažava i pobijana presuda preinačava na osnovu odredbe člana 40. stav 1. i 2. ZUS, jer su ostvareni razlozi iz člana 10. tačka 2. ZUS za poništenje osporenog akta.

Odluka o troškovima postupka zasniva se na odredbama člana 49. i 49a. stav 1. ZUS, kojim je propisano da je stranka, koja izgubi spor, dužna protivnoj stranci nadoknaditi troškove spora, članu 397. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), kojim je propisano da će sud, kada preinači odluku protiv koje je podnjet pravni lijek, odlučiti o troškovima cijelog postupka i članu 387. stav 2. istog zakona, kojim je regulisano da, ako je propisana tarifa za nagrade advokata, ili za druge troškove, ovi troškovi će se odmjeriti po tarifi. Visina troškova, koju je tuženi dužan isplatiti tužiocu, kojeg zastupa advokat, određena je shodno Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 68/05, u daljem tekstu: Tarifa), kojom je, u Tarifnom broju 3 propisano da za sastavljanje pravnog lijeka u neprocjenjivim stvarima u upravnom sporu visina nagrade utvrđuje u visini nagrade iz stava 1. tog tarifnog broja (300 bodova), pa kako vrijednost boda, u smislu člana 14. Tarife, iznosi 2,00 KM, to se za sastav tužbe u upravnom sporu utvrđuje iznos od 600,00 KM, zatim paušalna naknada od 25%, u smislu člana 12. Tarife, koja iznosi 150,00 KM, što ukupno iznosi 750,00 KM, dok nagrada za sastav zahtjeva, koja iznosi u visini nagrade iz stava 1. Tarife (300 bodova), uvećana za 50% iznosi 450 bodova, pa kako vrijednost boda u smislu člana 14. navedene tarife iznosi 2,00 KM, to se za sastav zahtjeva utvrđuje iznos od 900,00 KM, a na ime paušalne naknade od 25% u smislu člana 12. Tarife, iznos 225,00 KM, što iznosi 1.125,00KM, tako da se ukupni troškovi spora dosudjuju u iznosu od 1.875,00 KM.

Zapisničar
Mira Mačkić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić